

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 - 2564 กล่าวว่า การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาประยุกต์ใช้ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น แต่ที่ผ่านมาประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลก็ทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง การพัฒนาจึงเกิดภาวะหยุดชะงักหรือชะลอตัว ถือเป็นการสูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยให้มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว และเพื่อเป็นการกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบที่จะต้องขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ จึงได้กำหนดให้รัฐต้องจัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน โดยสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติที่คนไทยทุกคนต้องบรรลุร่วมกัน รวมทั้งนโยบายแห่งชาติและมาตรการเฉพาะ ซึ่งเป็นแนวทาง ทิศทาง และวิธีการที่ทุกองค์กรและคนไทยทุกคนต้องมุ่งดำเนินการไปพร้อมกันอย่างประสานสอดคล้อง เพื่อให้บรรลุซึ่งสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องการ คือ “ประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในทุกสาขากำลังอำนาจของชาติ” อันได้แก่ การเมืองภายในประเทศ การเมืองต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การศึกษา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีและการสื่อสาร วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ คือ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนามาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักการเพื่อเชิดชูสถาบัน ประยุกต์ใช้หลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ และค่านิยมความเป็นไทยเพื่อสร้างความปรองดอง ซึ่งมีองค์ประกอบคือ 1) แนวคิด : เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของชนไทย และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยเพื่อความมั่นคง 2) คุณลักษณะ : เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน 3) ค่านิยม : ความพอเพียง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่ ความพอประมาณ คือ ความพอดีที่ไม่น้อยหรือมากเกินไป ความมีเหตุมีผล คือ การตัดสินใจโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัย และคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือ การเตรียมพร้อมรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และ 4) เงื่อนไข : การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน 2 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขความรู้ อันประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะใช้ความรู้นั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน มีความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ และเงื่อนไขคุณธรรมอันประกอบด้วย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 10)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development : SBMLD) หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาที่ใช้โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ผู้เรียนในท้องถิ่นได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ มุ่งสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีจุดเริ่มต้นจากแนวคิดที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องนำไปสู่การเป็นคนดี มีอาชีพสุจริตเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข” ทั้งสังคมไทยและสังคมโลก ไม่ใช่เป็นการจัดการศึกษาไปเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความเป็นเลิศทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว เพราะโดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์แต่ละคนจะมีศักยภาพหรืออัจฉริยภาพที่แตกต่างกัน การนำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีความสนใจแตกต่างกันออกไปมาพัฒนาตัวผู้เรียนอย่างรอบด้าน จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความถนัดของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลายเป็นผู้มีความเป็นเลิศด้านนั้น ๆ ต่อไป ซึ่งการดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นนี้ มีหลักสำคัญคือ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดการศึกษาตลอดชีวิตสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของผู้เรียน (กระทรวงมหาดไทย, 2551 : 1-15)

การศึกษานอกจากจะเป็นไปเพื่อการสร้างคนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข แล้ว การศึกษายังต้องสามารถประกอบอาชีพและดำรงตนได้อย่างเหมาะสมในสภาพสังคมที่มี

การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาต้องรับภาระในการยกระดับความรู้ความสามารถ ยกย่องความคิด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนสถานะทางสังคมของบุคคล เป็นเครื่องมือในการลดช่องว่างระหว่างชนชั้นและความแตกต่างทางสังคม มีบทบาทสร้างเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาธิปไตยในวิถีชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 60) ในแต่ละยุคแต่ละสมัยในอดีต ได้เคยใช้การศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ทางการบริหารการปกครอง การศาสนา เพื่อความเป็นชาตินิยม เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและกำลังคน ปัจจุบันกำลังใช้การศึกษาเพื่อระบบเศรษฐกิจแบบเสรี (free economy) การดำเนินการศึกษาให้บรรลุผลตามที่รัฐและสังคมแต่ละยุคปรารถนาได้นั้น ระบบบริหารจัดการศึกษาจะถูกปรับให้สามารถดำเนินการให้ตอบสนองภารกิจและวัตถุประสงค์เหล่านั้นอยู่เสมอ ปัจจุบันกระแสระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและระบบกลไกการตลาด ตามแนวโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดหลักการสำคัญที่กลายเป็นกรอบแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองสภาพดังกล่าว

จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านวัฒนธรรม ดังคำขวัญของจังหวัดที่ว่า “เขาวิ้งคู่บ้าน ขนมหวานเมืองพระ เลิศล้ำศิลปประเพณี แดนธรรมะ ทะเลงาม” คำขวัญนี้ได้บ่งบอกจุดเด่นด้านวัฒนธรรมที่มีมาแต่โบราณ และที่ขึ้นชื่อมากที่สุดคือ งานสกุลงช้างเมืองเพชร ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวเพชรบุรีที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่นับวัน ผู้ที่มีความชำนาญงานสกุลงช้างเริ่มลดน้อยลง สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี ได้เล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแขนงนี้ไว้มิให้สูญหาย จึงได้จัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้ผู้มีความรู้ในภูมิปัญญาแขนงต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนจากรุ่นสู่รุ่น และผู้ที่สนใจ กิจกรรมนี้นอกจากจะได้รับความรู้แล้วยังสามารถนำไปสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธีวิเทศอุปถัมภ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส เป็นโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรีที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for local Development : SBMLD) มานานและผ่านการประเมินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นที่เรียบร้อยแล้วในปีงบประมาณ 2558 โดยสถานศึกษามีการเชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความชำนาญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบุรีในแขนงต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่น ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชนของตนเอง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี คือ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธีวิเทศอุปถัมภ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส โดยคาดว่าผลการศึกษาจะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความต้องการเตรียมความพร้อมสำหรับตนเองเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาและนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

คำถามการวิจัย

1. บริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของ โรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร
3. กระบวนการดำเนินงานของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร
4. ผลผลิตของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาด้านบริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาด้านกระบวนการของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี
4. เพื่อศึกษาด้านผลผลิตของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเพชรบุรี ที่มีการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 4 คน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 13 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 447 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 447 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 913 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive Samples)
  2. ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 4 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive Samples)
  3. ครูภูมิปัญญา จำนวน 13 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive Samples)
  4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้วิธีการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน
  5. ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้วิธีการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน
- จากการสุ่มตัวอย่างข้างต้นได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 429 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปา (CIPPIEST Model) ของสตีฟเฟิลบีม เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารตามแผนที่วางไว้ทั้ง 4 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านบริบท (Context) เป็นการศึกษาความเหมาะสม สอดคล้องของวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการกับนโยบายและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการศึกษาความพร้อมของการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการ

3. ด้านกระบวนการ (Process) เป็นการศึกษาการวางแผนการดำเนินงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจนวิธีการดำเนินโครงการตามแผนงานที่ตั้งไว้ มีการติดตามและการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านผลผลิต (Product) เป็นการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนหลังจากดำเนินโครงการแล้ว โดยมีการศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย

4.1 ด้านผลกระทบ (Impact) เป็นการศึกษาความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน

4.2 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นการศึกษาผลประโยชน์ที่นักเรียนได้รับตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4.3 ด้านความยั่งยืน (Sustainability) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการรักษาความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการที่มีนักเรียนเป็นผู้สืบสานความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อจากครูภูมิปัญญาและครูผู้สอน

4.4 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) เป็นการศึกษาความเหมาะสมในการนำผลงานไปปรับประยุกต์ใช้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาที่ใช้โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้ผู้เรียนในท้องถิ่นได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ มุ่งสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพ โดยการดำเนินงานต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูภูมิปัญญา นักเรียน และผู้ปกครอง

2. โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการนำความรู้ท้องถิ่นมาให้นักเรียนศึกษาและลงมือปฏิบัติ ซึ่งโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีที่เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธีวิเทศอุปถัมภ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส

3. ครูภูมิปัญญา หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนเทศบาลเมืองเพชรบุรี และมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นแขนงต่าง ๆ ของจังหวัดเพชรบุรี ที่เข้ามาสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด เพื่อเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัว

4. การประเมินด้านบริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง ความเหมาะสม สอดคล้องของวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการกับนโยบายและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

5. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง การจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการ

6. การประเมินด้านกระบวนการของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจนวิธีการดำเนินโครงการตามแผนงานที่ตั้งไว้ มีการติดตามและการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง

7. การประเมินด้านผลผลิตของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง การประเมินผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

- การประเมินด้านผลกระทบ หมายถึง ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการโดยมีส่วนร่วมของนักเรียน

- การประเมินด้านประสิทธิผล หมายถึง ผลประโยชน์ที่นักเรียนได้รับตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

- การประเมินด้านความยั่งยืน หมายถึง การรักษาความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการที่มีนักเรียนเป็นผู้สืบสานความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อจากครูภูมิปัญญาและครูผู้สอน

- การประเมินด้านการถ่ายทอดส่งต่อ หมายถึง ความเหมาะสมในการนำผลงานไปปรับประยุกต์ใช้

8. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทิวีเทศอุปถัมภ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

9. ครูผู้รับผิดชอบโครงการ หมายถึง ครูผู้สอนและเป็นผู้ดำเนินโครงการการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) ในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทิวีเทศอุปถัมภ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

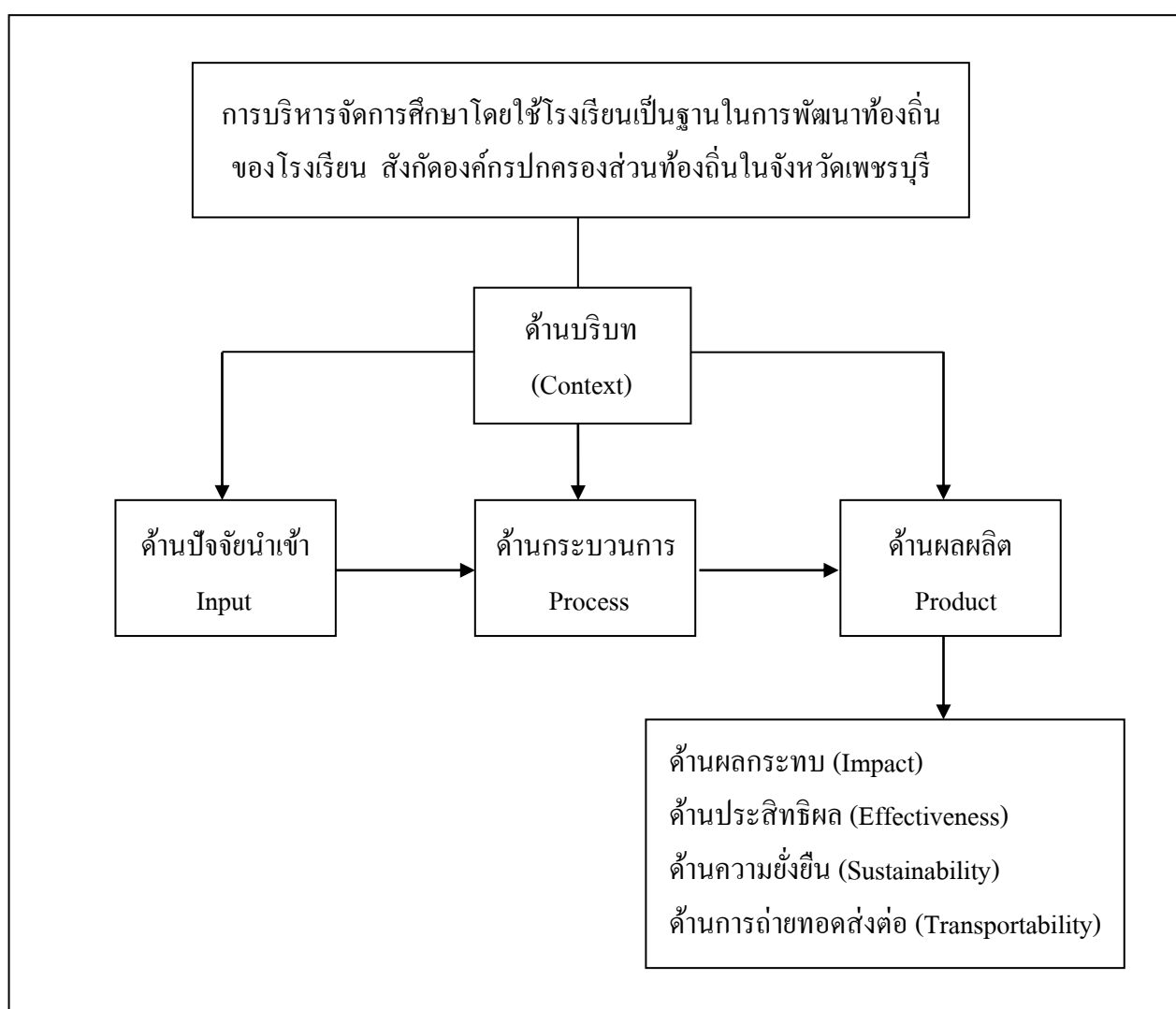
10. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

11. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPPIEST Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, Daneil, 2008: 102) ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation) ใน 4 ด้าน ดังรายละเอียด

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าการบริหารจัดการศึกษาแบบใดที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยได้ประโยชน์ ดังนี้

1. สถานศึกษาสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นได้
2. สถานศึกษาทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขต่อไป